

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3125/2019. (V. 29.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kaposvári Törvényszék 2.Pkf.20.038/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában az indítványozó a Kaposvári Törvényszék 2.Pkf.20.038/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és annak a Kaposvári Járásbíróság 32.Pk.50.402/2018/10. számú végzésére, valamint a Pénzügyi Békéltető Testület (a továbbiakban: PBT) H-PBT-H-18/2018. számú határozatára kiterjedő hatállyal történő megsemmisítését kérte az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése, az R) cikk (1)–(2) bekezdései, a Q) cikk (2) bekezdése, a XX. cikk (1) bekezdése, a XXIV. cikke, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, valamint a 28. cikke sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint egy pénzügyi intézménynek elszámolási kötelezettsége keletkezett az indítványozóval szemben a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2-törvény) alapján. Az indítványozó az elszámolással kapcsolatban a PBT eljárását kezdeményezte három kérdéskörben (a tisztességtelenül felszámított összeg nagysága, a kamat mértéke, a kamatszámítással kapcsolatos, „360 napos számítási módszer” problémája). A PBT a kérelmet – hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban – elutasította, és az eljárást megszüntette. Megállapította egyrészt, hogy a tisztességtelenül felszámított összeg nagysága tekintetében a kérelem érdemi, vizsgálható kifogást – annak állításán túl, hogy a számítás nem megfelelő – nem tartalmaz. Rámutatott másrészt arra, hogy a kölcsönszerződés szerint a „kölcson éves kamatlába a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított érték”, tehát ez a kamatmérték, nem pedig a szerződéskötés napjára vonatkozóan tájékoztató jelleggel közölt kamatmérték vált a szerződés részévé. Harmadrészt a PBT a szerződés és a bank üzletszabályzata alapján megállapíthatónak találta, hogy a felek nem a 365 napos, hanem a 360 napos számítási módszerben állapodtak meg, tehát, hogy a „havi kamat összeg számítás 360 napos bázison történik”. A határozat felülvizsgálatára irányuló kérelmet a Kaposvári Járásbíróság 32.Pk.50.402/2018/10. számú végzésével elutasította, külön kitérve arra, hogy a késedelmi kamat mértékének a pénzügyi intézmény általi meghatározása is helytálló volt. A Kaposvári Törvényszék 2.Pkf.20.038/2019/2. számú végzésével az elsőfokú végzést helyben hagyta. Döntésében hangsúlyozta egyrészt, hogy a szerződés esetleges érvénytelensége ebben az eljárásban nem vizsgálható. Rámutatott másrészt arra is, hogy a DH2-törvény 25. § (4) bekezdése alapján a kérelmező kizárólag olyan helytelen adatra, illetve számítási hibára alapítva kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy a PBT eljárása jogszabályt sért, amelyre hivatkozással a PBT eljárását is kérte.
- [3] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Állítása szerint egyrészt a bank a kölcsönszerződésben tájékoztató jelleggel közölt kamatmértéket valójában egyoldalúan, törvénysértően megemelte (ami kihatott a késedelmi kamat mértékére is), ennek következtében az elszámolás is hibás, ezt azonban mind a PBT, mind a bíróságok figyelmen kívül hagyták, döntésük ezért törvénysértő. Másrészt a bíróság nem foglalkozott azzal a kifogással, hogy a pénzügyi intézmény nem bocsátotta rendelkezésre a „valóan történt forint befizetések pontos idejének és összegének kimutatását”, így az indítványozó nem tudta ellenőrizni, hogy megfelelő módon és árfolyamon történt az átszámítás. A bíróság nem vette figyelembe, hogy az indítványozó a PBT előtti eljárásban becsatolta a „bizonyítéku szolgáló iratokat”, „feltárta a hibák okait”, „számításokkal bizonyította állításait”, és kifejezetten jelezte a „ténylegesen forintban befizetett törlesztések kimutatásának a hiányát”.

Az elszámolás felülvizsgálatára irányuló kérelme tehát véleménye szerint minden tekintetben alkalmas volt a vizsgálatra, és annak helyt is kellett volna adni.

- [4] Mindez azt jelenti az indítványozó értelmezése szerint, hogy a PBT és a bíróság nem vette figyelembe a tényeket, jogellenesen, önkényesen értelmezte a jogszabályokat, illetve azokat figyelmen kívül hagyta [Alaptörvény R) cikk (1)–(2) bekezdés, XXIV. cikk, XXVIII. cikk (1) bekezdés, 28. cikk]. Ezáltal sérült a hatékony bírói jogvédelem és a bíró törvény alá rendeltségének a követelménye, továbbá az indokolt bírói döntéshez való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], valamint meggátolták az érintett fogyasztói jogainak a gyakorlását [Alaptörvény M) cikk (2) bekezdés], és a bíróság „elzárta” az indítványozó jogorvoslathoz való jogát is [Alaptörvény a XXVIII. cikk (7) bekezdés]. Végezetül arra is hivatkozik az indítványozó, hogy az évek óta tartó és törvénytelen eljárások olyan lelki terhet okoznak számára, amely veszélyezteti az egészségét, így az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésének a sérelme is megvalósul.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [6] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt: a Kaposvári Törvényszék végzését az indítványozó 2019. március 12-én vette át, az alkotmányjogi panaszt 2019. március 26-án adta postára. A támadott végzés az ügy érdemében hozott, rendes jogorvoslattal nem támadható, nemperes eljárásban hozott döntés. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott végzéssel lezárt eljárásban kérelmező volt – fennáll.
- [7] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon, az indítvány azonban e feltételnek csak részben tesz eleget. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a]z M) cikk (2) bekezdése második mondatából általánosságban az államnak az a kötelezettsége következik, amely – az Alaptörvényben szereplő alkotmányos értékek figyelembevételével – a fogyasztók érdekeit védő, az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben fellépő intézményrendszer létrehozására és fenntartására, továbbá a fogyasztók jogait biztosító jogszabályok megalkotására vonatkozik” {8/2014. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [61], lásd még például: 3305/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}. Ezért a fogyasztóvédelemre hivatkozással az M) cikk (2) bekezdésére alkotmányjogi panasz nem alapítható. Nem tartalmaz továbbá Alaptörvényben biztosított jogot az R) cikk (1)–(2) bekezdése, a Q) cikk (2) bekezdése és a 28. cikk sem {lásd például: 3059/2019. (III. 25.) AB végzés, Indokolás [20]; 3088/2018. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [8] A kérelem egyebekben Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozik, és eleget tesz a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek, tartalmazza ugyanis a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (az indítványozó szerint az ügyében hozott bírósági döntés meghozatalára vezető eljárás és döntés nem elégíti ki az Alaptörvényből fakadó követelményeket), c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést (a Kaposvári Törvényszék 2.Pkf.20.038/2019/2. számú végzése); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXIV. cikk, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés, XX. cikk (1) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel; f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [9] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. A feltételek meglétének a vizsgálat a Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [10] Az indítványozó által támadott másodfokú bírósági döntés – utalva az elsőfokú végzés részletes indokolására is – megindokolta, hogy a bíróság álláspontja szerint az ügyben miért került sor a kérelem elutasítására. Megállapítható, hogy a bíróság foglalkozott az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölt érvekkel: megindokolta, hogy miért nem tartja azokat megalapozottnak, illetve, hogy azokkal miért nem tudott érdemben foglalkozni.

- [11] Az Alkotmánybíróság – a bírói döntések indokait kifogásoló alkotmányjogi panaszokat elbíráló korábbi döntéseihez hasonlóan – jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy „a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. Az Alkotmánybíróság ugyanis az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; legutóbb megerősítette: 3056/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [19]}. [...] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indoklásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e jogági dogmatika elfogadott szabályaihoz {3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indokolás [12], illetve 3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [18]}” {3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}. Lásd összefoglalóan még: 3069/2017. (IV. 4.) AB végzés, Indokolás [9], 3151/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [14].
- [12] Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz valójában a bírósági eljárás felülbírálatára irányul, az indítványozó a támadott bírói döntés tartalmát sérelmezi. Az indítványozó több ízben kifejezetten a bírósági döntések törvényellenességét állítja. A fent kifejtettek alapján azonban az Alkotmánybíróság jelen ügyben sem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a bíróság döntése megalapozott volt-e, tehát, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés figyelembevételével helyes következtetésre jutott-e a kamat és a késedelmi kamat mértéke és ebből következően az elszámolás számszaki helyessége tárgyában. E kérdés ugyanis nem alkotmányossági szempontú mérlegelést jelentene, hanem a tényállás felülvizsgálatát, és az alapul fekvő ügy újbóli eldöntését, ami által az Alkotmánybíróság a polgári bíróság szerepét venné át. Ehhez hasonlóan az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül azt sem, hogy a bíróság konklúziója megalapozott volt-e abban a tekintetben, hogy az indítványozó eredeti, az elszámolás felülvizsgálatára irányuló, a PBT-hez benyújtott kérelme pontosan mire terjedt ki és érdemi elbírálásra alkalmas volt-e. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági végzés érvelését, következtetéseket a bírói döntés irányát tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés.
- [13] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a vizsgált ügyben nem talált olyan körülményt, amelyet a felhívott alapjogokkal összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.
- [14] 4. Összefoglalva tehát az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. § a) pontjában foglalt feltételnek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2019. május 21.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/590/2019.

